

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

JAWNE

~~JAWNE~~

Egz. nr.....

Āplik dypl. Jacek PAWŁOWSKI

WPLYW WZROSTU SKUTECZNOŚCI
PORAŻENIA OGNIOWEGO NIEPRZYJACIELA
NA SPOSOBY PROWADZENIA DZIAŁAŃ
BOJOWYCH PRZEZ WOJSKA PANCERNE
I ZMECHANIZOWANE W OPERACJI
ZACZEPNEJ ARMII

Rozprawa doktorska

49235

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

JAWNE

~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~
~~JAWNE~~
Egz. nr.....

Āptk dypl. Jacek PAWŁOWSKI

WPLYW WZROSTU SKUTECZNOŚCI
PORAŻENIA OGNIOWEGO NIEPRZYJACIELA
NA SPOSOBY PROWADZENIA DZIAŁAŃ
BOJOWYCH PRZEZ WOJSKA PANCERNE
I ZMECHANIZOWANE W OPERACJI
ZACZEPNEJ ARMII

Rozprawa doktorska

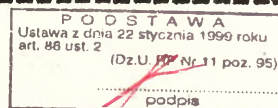
PF 49235

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im.gen.broni Karola ŚWIERCZEWSKIEGO

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH

Protokół Nr 59

PRZEKLASYFIKACJA

Egz.nr... 1

JAWNE

Imię i Nazwisko: Paweł 770/18.08.95

Ppłk dypl. Jacek PAWŁOWSKI

WPLYW WZROSTU SKUTECZNOŚCI PORAŻENIA OGNIOWEGO
NIEPRZYJACIELA NA SPOSOBY PROWADZENIA DZIAŁAŃ
BOJOWYCH PRZEZ WOJSKA PANCERNE I ZMECHANIZOWANE
W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII

Rozprawa doktorska

OPRACOWANA
POD KIEROWNICTWEM NAUKOWYM
płk. doc. dr. hab. Tadeusza KRZEMIENIA

WARSZAWA

1984 rok

POŁĄCZENIE PRZEWAGI W MANEWROŚCI
Z PRZEWAGĄ OGNIOWĄ DAJE DOWÓDCY
MOŻNOŚĆ PROWADZENIA DECYDUJĄCYCH
O ZWYCIĘSTWIE DZIAŁAŃ

SPIS TREŚCI

	Strona
WSTĘP.....	5
ROZDZIAŁ I - OCENA ŚRODKÓW OGNIOWYCH /WALKI/ NIEPRZY- JACIELA W ZAKRESIE MOŻLIWOŚCI ZWALCZANIA PRZEGRUPOWUJĄCYCH I ATAKUJĄCYCH WOJSK ZGRUPOWANIA UDERZENIOWEGO ARMII.....	16
1.1. Możliwości oddziaływania ogniowego nieprzyjacie- la na przegrupowujące się wojska armii do opera- cji zaczepnej.....	24
1.2. Możliwości ogniowego oddziaływania nieprzyjacie- la na wojska armii w czasie osiągnięcia rejonów wyjściowych, odtwarzania gotowości i zdolności bojowej oraz przegrupowania do rubieży rozwi- nięcia.....	33
1.3. Ogniowe oddziaływanie nieprzyjaciela na rozwi- jające się i atakujące wojska zgrupowania ude- rzeniowego.....	39
1.4. Wpływ minowania na możliwości rozwijania się i wykonywania ataku przez wojska pancerne i zme- chanizowane zgrupowania uderzeniowego.....	49
1.5. Zagrożenie radioelektroniczne dla przegrupowują- cego się, rozwijającego i atakującego zgrupowa- nia uderzeniowego armii do operacji zaczepnej...	57
ROZDZIAŁ II - ANALIZA SPOSOBÓW DZIAŁANIA ZGRUPOWANIA UDERZENIOWEGO W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII W ŚWIELE WZROSTU MOŻLIWOŚCI PO- RAŻENIA NIEPRZYJACIELA I NOWYCH METOD ODDZIAŁYWANIA OGNIOWEGO WOJSK WŁASNYCH.	67
2.1. Przegrupowanie wojsk do rubieży rozwinięcia z jednoczesnym tworzeniem zgrupowania uderzenio- wego.....	73
2.2. Rozwijanie zgrupowania uderzeniowego w trakcie trwania ogniowego przygotowania ataku.....	102

2.3. Działanie zgrupowania uderzeniowego armii podczas przełamania obrony nieprzyjaciela w warunkach wykonywania ogniowego wsparcia ataku na głębokość brygad pierwszego rzutu..... 113

2.4. Działanie wojsk pancernych i zmechanizowanych w głębi obrony nieprzyjaciela w aspekcie zwiększonej skuteczności jego porażenia ogniowego..... 127

ROZDZIAŁ III - NOWE ELEMENTY W DZIAŁALNOŚCI DOWÓDZTW I SZTABÓW OGÓLNOWOJSKOWYCH WYNIKAJĄCE ZE ZMIAN PORĄŻENIA OGNIOWEGO NIEPRZYJACIELA ORAZ DZIAŁANIA WOJSK PANCERNYCH I ZMECHANIZOWANYCH..... 149

3.1. Rola dowódcy i sztabu armii w zakresie organizacji i kierowania ogniem w ramach ogniowego porażenia nieprzyjaciela..... 154

3.2. Nowe elementy w pracy dowódcy i sztabu armii wynikające ze zwiększenia efektywności porażenia ogniowego oraz sposobów działania zgrupowania uderzeniowego w operacji zaczepnej..... 163

ZAKOŃCZENIE..... 177

BIBLIOGRAFIA..... 181

ZAŁĄCZNIKI..... 185

WSTĘP

Zmiany w sposobach działań taktycznych i operacyjnych pozostają w ścisłym związku z postępowaniem naukowo-technicznym, który zdecydowanie oddziałuje na rozwój techniki wojskowej - wszystkich rodzajów współczesnego uzbrojenia i sprzętu bojowego wojsk. Z kolei rozwijające się sposoby działań bojowych stawiają coraz większe wymagania środkom walki, doskonaleniu ich parametrów taktyczno-technicznych, a tym samym stwarzają konieczność dalszego ich rozwoju. Najczęściej, kierując się potrzebami rozwoju walki i operacji, formułuje się wymagania dotyczące zwiększenia zasięgu ogniowego rażenia raketami i artylerią, dokładności rażenia celów, a także wyraźnego zwiększenia osiągnięć bojowych czołgów, bojowych wozów piechoty, transporterów opancerzonych oraz innych środków wszystkich rodzajów wojsk.

Rozwój sposobów prowadzenia działań bojowych - chociaż trwa nieprzerwanie - jest w miarę równomierny i w zasadzie nie obserwuje się w nim gwałtownych, rewolucyjnych skoków. W taktyce i sztuce operacyjnej zmiany następują z reguły relatywnie, w sposób powolny i nie zawsze w pełni jakościowo widoczny. Zasadnicze, gwałtowne zmiany w rozwoju działań taktycznych i operacyjnych zachodzą tylko wtedy, gdy zmiany w uzbrojeniu wojsk są masowe i osiągają jednocześnie wysoki poziom ilościowy i jakościowy.

W ostatnich latach obserwuje się szczególnie znaczne zmiany jakościowe w uzbrojeniu wojsk, które wywierają duży wpływ na prowadzenie działań wybitnie aktywnych i manewrowych, podporządkowanych szybkiemu osiągnięciu zakładanych celów walki i opera-

cji. Działania zaczepne nastawione na całkowite rozgromienie i zniszczenie nieprzyjaciela w jak najkrótszym czasie powodują, iż ciągle wzrasta skala oraz zakres walki i operacji, szczególnie pod względem rozmachu, liczebności uczestniczących w nich wojsk, mocy uderzeń ogniowych oraz głębokości i tempa działań wszystkich rodzajów wojsk. Ponadto w działaniach bojowych konieczne staje się ciągle zwiększanie głębokości i skuteczności porażenia ogniowego wraz z uderzeniami radioelektronicznymi na elementy ugrupowania bojowego i operacyjnego nieprzyjaciela. Ta właśnie zwiększona głębokość i skuteczność porażenia ogniowego, wynikająca ze stale zwiększających się możliwości bojowych wprowadzanego i perspektywicznego sprzętu wojsk NATO ma znacznie umożliwić zwiększenie tempa przełamania i rozbicia obrony nieprzyjaciela. Ciągły bowiem wzrost efektywności obrony nieprzyjaciela, głównie przeciwpancernej zmusza do poszukiwania rozwiązań warunkujących skuteczność porażenia ogniowego wraz z działaniem zgrupowań uderzeniowych.

Duże znaczenie jakie przywiązuje się do wzrostu roli i skuteczności ognia wynika również z tego, że jednym z podstawowych warunków przełamania obrony nieprzyjaciela jest skuteczne porażenie wyrażające się 80% stopniem porażenia zasadniczych obiektów /celów/ /60% zniszczonych i 20% obezwładnionych/ przy ogólnych stratach w celach elementarnych 50% i więcej.

O ważności i znaczeniu ognia w połączeniu z działaniem wojsk pancernych i zmechanizowanych zwłaszcza podczas przełamania, świadczy fakt, że stanowiło to jeden z najważniejszych problemów ćwiczeń przeprowadzonych w ostatnich latach, takich jak: ZACHÓD-81, LATO-82, SOJUZ-83 i LATO-84. Problematyka ta znajduje odbicie w rozkazie szkoleniowym ministra Obrony Narodowej na

1984 rok^{x/}, w którym między innymi mówi się: "Systematycznie doskonalić formy i sposoby operacyjnego użycia wojsk, maksymalnie pełnego wykorzystania ich możliwości bojowych oraz zapewnienia zdecydowanej przewagi nad nieprzyjacielem na wybranych kierunkach i w odpowiednim czasie.

W przygotowaniu wojsk do działań bojowych uwzględniać nowe środki rażenia i zasady działania na polu walki oraz konkretne porównania armii państw NATO stosowane w ostatnich ćwiczeniach i wojnach lokalnych".

Z kolei: "Przygotować związki taktyczne, oddziały... do prowadzenia aktywnych działań bojowych z silnym i technicznie dobrze wyposażonym nieprzyjacielem. Uczyć ich wykonywania na nieprzyjaciela nieoczekiwanych uderzeń, wyprzedzania go w otwarciu ognia oraz poszukiwania i stosowania nowych sposobów walki".

W celu wykonania zadań i zwiększenia skuteczności porażenia ogniowego nieprzyjaciela przy określeniu niezbędnych potrzeb w środkach ogniowych i amunicji, przyjęto ujednoczone jednostki kalkulacyjne - "jednolity obliczeniowy środek ogniowy oraz jednolity pocisk obliczeniowy". Za podstawę i jednocześnie punkt odniesienia dla porównań przyjęto działo i pocisk kalibru 152 mm. Do tak przyjętych jednolitych średnioobliczeniowych jednostek przyrównano wszystkie rodzaje pozostałych środków ogniowych i ich amunicję: rakiety z ładunkiem kasetowym, działa, moździerze, samoloty, śmigłowce bojowe, środki ogniowe wojsk pancernych i zmechanizowanych /czołgi, BWP/ oraz określono nie-

x/ Rozkaz MON do szkolenia Sił Zbrojnych PRL w 1984 r. - wyd. Sztab Gen. WP, str. 16, pkt. 8a i 9.

zbędne normy zaangażowania środków ogniowych i zużycia amunicji do rażenia poszczególnych rodzajów celów /obiektów/.

Decydującym miernikiem skutecznego porażenia nieprzyjaciela jest w końcowym rezultacie zgromadzenie odpowiedniej liczby różnego rodzaju środków rażenia, wynikających z konkretnych potrzeb. Potrzeby te przedstawia się w postaci niezbędnej gęstości tych środków na 1 km frontu /odcinka/, wyrażonych w jednolitych średnio-obliczeniowych środkach ogniowych.

Z doświadczeń przeprowadzonych ćwiczeń koalicyjnych armii państw Układu Warszawskiego wynika, iż w natarciu podczas przełamania zawczasu przygotowanej obrony nieprzyjaciela, maksymalne potrzeby w zakresie gęstości na 1 km odcinka przełamania mogą wynosić 180-200 jednolitych obliczeniowych środków ogniowych. Z tego na naziemne środki ogniowe przypada około 70 % tj. do około 140 dział kalibru 152 mm, w tym około 55-60 % na artylerię do ognia pośredniego i 10-15 % na środki strzelające na wprost - artyleryjskie środki przeciwpancerne, czołgi i BWP. Natomiast na lotnictwo przypada około 30 %, tj.: do 60 ekwiwalentnych dział kalibru 152 mm. Są to normy orientacyjne i dotyczą maksymalnych potrzeb^{x/}.

Prowadzone ćwiczenia i doświadczenia w ostatnich latach pozwalają zauważyć, że jedną z tendencji w rozwoju sztuki wojennej jest wzrost roli ognia w walce i operacji, który ma znaczny wpływ na sposoby prowadzenia działań bojowych. Już od samego początku jego zastosowania miał on w walce swój znaczny udział. Początkowo jednak ze względu na swą niewielką moc jego wpływ

x/ W ćwiczeniach "ZACHÓD-81" uzyskano 135 ekwiwalentnych dział kalibru 152 mm na 1 km odcinka przełamania, a przewaga w czołgach wynosiła 5:1 i w artylerii 4,6:1. W ćwiczeniu "LATO-82" zgrupowanie przełamujące miało czteropięciokrotną przewagę. Podczas przełamywania doraźnie zorganizowanej obrony nieprzyjaciela uzyskiwano gęstość 90-120 jednolitych obliczeniowych środków ogniowych.

na końcowy wynik działań bojowych był nieznaczny. Z czasem kiedy udoskonalono środki rażenia, rola ognia systematycznie wzrastała.

Podczas wojen napoleońskich straty w ludziach od ognia strzeleckiego i artyleryjskiego wynosiły tylko 40 %, a od broni białej 60 %. Proporcje te zmieniały się jednak stosunkowo szybko na rzecz ognia. Już w wojnie francusko-pruskiej /1870-1871 r./ straty od ognia wzrosły do 90 %, zaś w pierwszej wojnie światowej przekroczyły 99 %, a w drugiej osiągnęły prawie 100 %^{x/}. Przykłady te wskazują, iż walka w swej istocie stała się walką ogniową.

Przykłady historyczne jednak dowodzą, że nie od razu doceniono wiodącą rolę ognia w walce /operacji/. W wojnie rosyjsko-japońskiej ponad 90 % strat zadano za pomocą ognia, jednak uważano wówczas, że zasadniczą rolę w natarciu spełnia uderzenie na bagnety i zdecydowanie potępiano zwolenników osiągania dużej skuteczności ogniowej. W pierwszej wojnie światowej /na jej początku/ piechota francuska przechodziła do ataku, zgodnie z obowiązującym wówczas regulaminem, bez przygotowania artyleryjskiego. Tak prowadzony atak na przygotowaną pod względem inżynieryjnym i nie obezwładnioną wcześniej obronę niemiecką kończył się z reguły niepowodzeniem.

Rolę ognia w pełni doceniono dopiero podczas drugiej wojny światowej, co daje się zauważyć szczególnie w radzieckiej sztuce wojennej. Do perfekcji doprowadzono sztukę organizacji, planowania i wykorzystania ognia w walce i operacji. Osiągnięcie wysokiego poziomu ilościowego i jakościowego rozwoju środków

x/ A. SIDORENKO - Nastuplenie - Wojennoje izdatelstwo MO ZSRR
- Moskwa - 1970 r.

rażenia oraz wypracowana teoria i praktyka pozwoliły na wspieranie działań zaczepnych wojsk w formie natarcia artyleryjskiego i lotniczego^{x/}.

Po drugiej wojnie światowej, poglądy określające rolę ognia w walce i operacji ulegały znacznej ewolucji. Początkowo uważano, że zasadniczą rolę spełniać będzie broń jądrowa, a ogień konwencjonalny zadanie zabezpieczające. Okazało się jednak, że nie wszystkie zadania można wykonywać bronią jądrową, a teza o możliwości prowadzenia wojny na ZTDW przy użyciu konwencjonalnych środków, w warunkach istnienia broni raketowo-jądrowej wysunęła ogień tych środków na pierwsze miejsce w rażeniu nieprzyjaciela. Przy czym cechą współczesnego ognia jest jego znaczna różnorodność, co wymaga jednolitego organizowania i kierowania nim w toku walki /operacji/ zgodnie z decyzją dowódcy ogólnowojskowego.

Obocnie szczególnej ostrości nabiera walka o uzyskanie przewagi ogniowej, która powinna być kontynuowana bez przerwy podczas przegrupowania i prowadzenia natarcia /operacji/. Można to osiągnąć przez maksymalne wykorzystanie wszystkich rodzajów środków ogniowych w ramach ogniowego porażenia nieprzyjaciela.

W porażeniu ogniowym nieprzyjaciela, ogniowe przygotowanie i wsparcie ataku nabrało zupełnie innego charakteru. Powstał nowy okres działalności ogniowej polegający na ogniowym zabezpieczeniu przesunięcia zgrupowań uderzeniowych do rubieży rozwijania. Zrodziły się nowe metody ogniowego wsparcia na głębo-

kość ugrupowania brygad pierwszego rzutu nieprzyjaciela, w tym metoda ruchomej strefy ognia. Potwierdza to więc tezę, że ogień zyskał nowe cechy, przekształcając się ze środka zabezpieczenia działań bojowych wojsk na równi z bronią jądrową w jeden z podstawowych środków rozbicia nieprzyjaciela. Walka i operacja nabrała wyraźnie charakteru ogniowego.

Można zatem postawić hipotezę, iż konieczność silnego obezwładnienia obrony nieprzyjaciela spowodowała zmiany w zwiększaniu skuteczności i metodach działalności ogniowej, a tym samym stworzyła korzystniejsze warunki do pokonania obrony nieprzyjaciela. Z drugiej strony zwiększona skuteczność oraz nowe metody działalności ogniowej mają wpływ na sposoby działania zgrupowań uderzeniowych w operacji zaczepnej armii.

W związku z powyższym celem pracy jest przedstawienie nowych elementów w sposobach działania wojsk pancernych i zmechanizowanych w operacji zaczepnej armii w świetle wzrostu skuteczności porażenia ogniowego nieprzyjaciela oraz wzrostu skuteczności własnych środków ogniowych, przy zastosowaniu nowych metod i sposobów w ich działalności ogniowej.

Wychodząc z założonego celu rozprawy, problem badawczy można ująć następująco: jaki wpływ wywiera zwiększona skuteczność porażenia ogniowego nieprzyjaciela przez zastosowanie nowych sposobów działalności ogniowej przy kompleksowym wykorzystaniu sił i środków na działanie wojsk pancernych i zmechanizowanych w operacji zaczepnej armii, przy uwzględnieniu zwiększonych możliwości ogniowego oddziaływania nieprzyjaciela na podchodzące i rozwijające się zgrupowanie uderzeniowe armii.